

Pakiet modernizacyjny dla indyjskich T-90M

#Przemysł zbrojeniowy #Strategia i polityka #Wojska lądowe 6 listopada 2012

Rosoboroneksport dostarczy ministerstwu obrony Indii pakiety modernizacyjne do 236 produkowanych na rosyjskiej licencji w Indiach czołgów T-90M Biszma.

Indie są największym po rosyjskiej armii użytkownikiem czołgów T-90. Obecnie w linii jest 807 pojazdów Biszma z 1640, które mają trafić do uzbrojenia do 2017-2020. Jest to drugi po T-72 Ajeya najliczniej reprezentowany czołg armii indyjskiej (1900 w służbie, z czego 968 zmodernizowanych do odmiany Mk1/Mk2) / Zdjęcie: Indian Army

Pierwszy kontrakt na zakup 3 czołgów T-90S do badań został podpisany pomiędzy Rosoboroneksportem i ministerstwem obrony Indii w 1999. Po dwóch latach Indie podpisały umowę na zakup 310 czołgów T-90S lokalnie nazwanych Biszma, z czego 120 miało być wyprodukowane przez UralWagonZawod (UWZ), kolejnych 90 miało zostać złożonych częściowo, a pozostałe 100 całkowicie w Indiach z dostarczanych z Rosji części. Warunki licencji obejmowały wytworzenie tysiąca T-90S, których szacowany koszt wynosić miał 2,5 mld USD.

W umowie wartej ok. 750 mln USD, Rosja zobowiązała się do transferu technologii produkcji T-90S wraz z systemami uzbrojenia. Produkcja licencyjnych czołgów miała się odbywać w zakładzie Heavy Vehicles Factory w Avadi (nazwa stanowi skrót od Armoured Vehicles and Ammunition Depot of India) na przedmieściach 7,6-milionowego Madrasu.

W 2006 ministerstwo obrony zamówiło w HVF 330 zmodernizowanych T-90M Biszma za 800 mln USD. Czołg rozwijano we współpracy z Rosją (zastosowano w nim silniejsze opancerzenie oraz pancierz reaktywny Kontakt-5) i Francją (termowizor Thales Catherine-FC). W trakcie produkcji okazało się, że licencyjne czołgi mają wadliwe działa. Według indyjskich danych, Rosjanie nie udostępnili części dokumentacji, w tym dotyczących wytwarzania 125-mm armaty 2A46M. To z kolei spowodowało poważne

problemy w produkcji T-90 w Indiach. Po wielu negocjacjach, w 2008 Rosjanie przekazali potrzebną do produkcji technologię ([Rosjanie odblokują produkcję T-90](#), 2008-08-20).

Obecna umowa zakłada przekazanie przez UralWagonZawod najnowszego pakietu modernizacyjnego SM do kolejnej partii części do montażu 236 czołgów T-90M Bishma zamówionych w 2007 za 1,23 mln USD. Zmodernizowana odmiana T-90SM po raz pierwszy została zaprezentowana w 2011 na VIII Międzynarodowej wystawie uzbrojenia w Niżnym Tagile ([Terminator i T-90S w Niżnym Tagile](#), 2011-09-09), a następnie w 2012 miała swoją premierę na paryskich targach Eurosatory ([Eurosatory: T-90SM i Terminator](#), 2012-06-16). Na tej pierwszej imprezie Hindusi rozpoczęli rozmowy dotyczące jego zakupu. Według źródeł z ministerstwa obrony Indii, na które powołuje się dziennik Izwiestija, kontrakt jest już prawie podpisany.

Umowa z Indiami jest w pewnym sensie wybawieniem dla UWZ ponieważ rosyjska armia dość krytycznie wyrażała się o modernizacji T-90SM. Wykazała w niej aż 150 błędów, co sprawiło, że zmodyfikowany czołg nie zaliczył testów państwowych, dlatego początkowo ministerstwo obrony Rosji chciało nawet przerwać projekt. W końcu jednak zdecydowano się na jego kontynuację.

Pierwsza partia pakietów modernizacyjnych do T-90M Bishma trafi do zakładów HVF Avadi już 2013. Indyjska modernizacja nie obejmuje zmian w obrębie kadłuba ani wymiany silnika, które znalazły się w propozycji dla armii rosyjskiej.

Powiązane wiadomości

[Pakiet modernizacyjny dla indyjskich T-90M \(2012-11-06\)](#)

[Rosjanie odblokują produkcję T-90 \(2008-08-20\)](#)

[Indyjski program czołgu przyszłości \(2007-12-05\)](#)

[Zawodny Arjun \(2008-05-06\)](#)

[Indyjski program czołgu przyszłości \(2007-12-05\)](#)

[Sabotaż w czasie prób czołgu Arjun? \(2008-04-26\)](#)

[Terminator i T-90S w Niżnym Tagile \(2011-09-09\)](#)

[Eurosatory: T-90SM i Terminator \(2012-06-16\)](#)

[Terminator i T-90S w Niżnym Tagile \(2011-09-09\)](#)